

Twaalf onderzoeken ODISSEI Call 2020 in beeld

ODISSEI meet sociale hartslag van Nederlanders met dataverzameling

Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis? Hoe staan Nederlandse patiënten tegenover kunstmatige intelligentie? Een verslag van 12 actuele dataverzamelingen gehonoreerd door ODISSEI.

Marika de Bruijne

In het najaar van 2019 konden ODISSEI-deelnemers een verzoek indienen om kosteloos data te verzamelen in het LISS panel van CentERdata. Dit panel is een representatieve afspiegeling van het bevolkingsregister van het CBS. De tien gehonoreerde onderzoeksprojecten variëren in onderwerpen van de mentale gezondheid van Nederlanders tot politieke onvrede. In totaal waren er 39 aanmeldingen. De vragenlijsten worden in de loop van 2020 afgenomen.

In maart 2020 veranderde het leven door de COVID-19 pandemie. Sociale wetenschappers volgen de maatschappelijke veranderingen op de voet. Om actueel onderzoek naar de sociale impact te ondersteunen, opende ODISSEI een extra call. Hiermee konden ODISSEI-deel-

Het LISS panel van CentERdata is een representatieve afspiegeling van het bevolkingsregister van het CBS. Credits: Eak K. via Pixabay

nemers een korte vragenlijst afnemen in het LISS panel over het coronavirus. Deze call had een verkort tijdschema. Begin april zijn twee van de 43 voorstellen geaccepteerd en de dataverzamelingen zijn gelijk in april gestart.

De 12 gehonoreerde voorstellen staan op deze pagina weergegeven. Op termijn krijgen wetenschappers toegang tot de data van deze 12 voorstellen via het LISS Data Archive. Dit draagt bij aan het doel van ODISSEI om een

LISS Data Archive vernieuwd

Het LISS Data Archive is recent vernieuwd. De website van deze data repository is gebruiksvriendelijker en beter geschikt gemaakt voor mobiele devices. De zoekfunctie is verbeterd en men kan weer een eigen 'winkelmand' met variabelen vullen. Ook is de beveiliging aangescherpt door tweefactor-authenticatie. Het LISS Data Archive biedt zo'n 12 jaar aan data aan, afkomstig uit onderzoeken in het LISS panel. De vragenlijsten, codeboeken en gerelateerde publicaties zijn vrij beschikbaar. Na gratis inschrijven zijn de data vrij toegankelijk voor wetenschappelijk en maatschappelijk relevant onderzoek.

dataarchive.lissdata.nl

nationale data-infrastructuur voor de sociale wetenschappen in Nederland te bieden. Later dit jaar wordt nog een nieuwe reguliere call geopend.

odissei-data.nl

De twaalf onderzoeken op een rij

Understanding attitudes towards refugees as compared to immigrants

Inge Hendriks, Marcel Lubbers, Michael Savelkoul

Dit onderzoek richt zich op de vraag in welke mate de houding van mensen tegenover vluchtelingen enerzijds en migranten anderzijds verschilt, en of dit ook geldt voor de verklaringen voor de houding.

Retrospective informal caregiving careers

Ellen Verbakel

In dit onderzoek staat de vraag centraal hoe de zorg van mantelzorgers zich ontwikkelt gedurende de mantelzorgperiode en welke langetermijneffecten dat heeft op hun arbeidsmarktpositie. Dit onderzoek combineert een survey in het LISS panel met bestaande data uit de LISS kernstudie.

Gender inequalities in times of the COVID-19 pandemic

Mara A. Yerkes et al.

Het thuiswerken in verband met de coronacrisis brengt een nieuwe dynamiek voor ouders met zich mee. Dit onderzoek richt zich op de veranderingen die daarmee gepaard gaan in de taakverdeling van betaald en onbetaald werk tussen mannen en vrouwen. De data worden gecombineerd met de LISS kernvragenlijsten over arbeid en huishouden.

An algorithm a day keeps the doctor away?

Marieke Haan

Kunstmatige intelligentie en algoritmes worden steeds meer toegepast in de geneeskunde en in de klinische praktijk. In dit onderzoek wordt 1) via een survey nader onderzocht hoe de algemene Nederlandse populatie hier tegenover staat en 2) middels een experimenteel design uitgezocht wat de effecten van verschillende schalen zijn op het antwoordgedrag van deze populatie.

Who is politically intolerant?

Linda Bos

Dit onderzoek naar politieke moraliteit, extremisme en intolerantie bouwt voort op een studie die in de vorige ronde van de ODISSEI-call is gehonoreerd. Het onderzoek maakt gebruik van de LISS kernstudie om verklarende factoren voor verschillende vormen van politieke intolerantie te analyseren.

Measuring identification with multiple political parties

Martin Rosema

De mate waarin mensen zich met één of meerdere politieke partijen identificeren, is het onderwerp van deze studie. In een longitudinaal onderzoek met drie metingen wordt gekeken in hoeverre deze identificatie stabiel is en met welke kenmerken dit samenhangt.

The Dutch Mental Health Continuum Short Form

Gerben J. Westerhof, Peter ten Klooster

GGZ-cliënten hebben soms moeite met het invullen van vragenlijsten om hun mentale gezondheid te meten middels het instrument MHC-SF. Om dit te voorkomen, is een herziene versie van het instrument ontwikkeld die in het LISS panel getest wordt.

The Corona outbreak and the school shutdown

Thijs Bol

Een van de maatregelen om het coronavirus te bestrijden, is het sluiten van de scholen waardoor kinderen thuis onderwijs moeten volgen. Aan ouders in het LISS panel wordt gevraagd hoe hun kinderen dit doen. Deze data worden gekoppeld met registerdata om effecten op de lange termijn te volgen.

What affects individual outcomes? Objective neighborhood characteristics or perceptions?

Heleen Janssen, Maarten van Ham

Door een combinatie van LISS panel data en CBS microdata wordt onderzocht in hoeverre objectieve kenmerken van een buurt of juist subjectieve ervaringen van een buurt invloed hebben op de beleving en opvattingen van mensen.

What is the relation between financial scarcity, decision-making and social exclusion?

Leon P. Hilbert, Frank T. Doolaard, Marret K. Noordewier, Wilco W. van Dijk

Dit onderzoek analyseert hoe financiële problemen zich in de tijd ontwikkelen en hoe dit relateert aan het nemen van financiële beslissingen en gevoelens van sociale uitsluiting.

How to reduce the education gap in participation in citizens' initiatives?

Vivian Visser, Willem de Koster, Jeroen van der Waal

In dit onderzoek wordt aan de hand van een vignettenstudie gekeken of de welbekende opleidingsverschillen in bereidheid tot deelname aan burgerinitiatieven afhangen van de manier waarop de uitnodiging wordt geformuleerd.

The Willingness, Opportunity and Ability to Prepare for Automation at the Workplace

Giedo Jansen, Suzanne Janssen, Mark Levels

Dit onderzoek gaat onder meer na welke arbeidsmarktkenmerken samenhangen met de bereidheid van mensen om nieuwe vaardigheden te leren voor het omgaan met toenemende automatisering en robotisering op de werkplek.